

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30.09.2015r Sąd Rejonowy w Płocku umorzył postępowanie toczące się z powództwa T. S. przeciwko (...) z siedzibą w W. w zakresie kwoty 729 zł (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód. Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 232 kpc zdanie drugie stwierdzające, że Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę.

Powołując się na powyższe uchybienie powód wnosil o ponowne skierowanie sprawy do Sądu I instancji ze wskazaniem przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność określenia wartości poniesionej przez powoda szkody, względnie o przeprowadzenie takiego dowodu przez Sąd II instancji i wydanie wyroku na jego podstawie.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest bezzasadna.

Zarzut apelacji sprowadza się do naruszenia przez Sąd I instancji art. 232 zd. 2 kpc. Zgodnie z powołanym przepisem strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

Powyższy zarzut jest chybiony. Możliwość dopuszczenia dowodu z urzędu jest uprawnieniem sądu, nie zaś jego obowiązkiem. Jedną z najbardziej istotnych zasad procedury cywilnej jest zasada kontradyktoryjności. Zakłada ona, że między stronami procesu toczy się spór i to na stronach ciąży obowiązek udowodnienia swoich racji. Sąd rozstrzyga ten spór jako bezstronny arbiter. Świadectwem bezstronności sądu jest takie prowadzenie postępowania, które umożliwia stronom uczestniczenie w procesie na równych prawach, i nie preferuje żadnej ze stron, w szczególności w zakresie przeprowadzania postępowania dowodowego.

W konsekwencji – w postępowaniu cywilnym obowiązek dowodowy spoczywa nie na sędzi, lecz na stronach postępowania. Należy podkreślić, że Sąd nie jest zobowiązany do zarządzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych, pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie obciąża tę stronę, która wywodzi z nich określone skutki prawne (art. 6 kc). Strona, która nie przedstawi dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia. (Por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11.12.2015r, sygn. akt I ACa 903/15 oraz z dnia 30.10.2015r, sygn. akt I ACa 548/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28.05.2015r, sygn. akt I ACa 1001/14).

Co prawda zgodnie z art. 232 zd. 2 kpc sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę, jednak z uprawnienia tego powinien korzystać jedynie w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, takich jak np. dążenie strony do obejścia prawa, podejrzenie wszczęcia fikcyjnego procesu, rażąca nieporadność strony działającej bez profesjonalnego pełnomocnika, istnienie wysokiego prawdopodobieństwa zasadności dochodzonego roszczenia, jeżeli byłby to jedyny sposób przeciwdziałania oczywiście nieprawidłowemu rozstrzygnięciu sprawy, podważającemu funkcję procesu. (Por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.04.2012r, sygn. akt V CSK 202/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.01.2015r, sygn. akt II PK 61/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21.01.2015r, sygn. akt I ACa 1068/14, wyrok Sądu Apelacyjnego

w P. z dnia 31.12.2014r, sygn. akt I ACa 989/14).

W rozpoznawanej sprawie powód T. S. sam nie złożył wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia wysokości szkody. W ocenie Sądu Okręgowego nie można uznać, by istniała konieczność dopuszczenia takiego dowodu w niniejszej sprawie przez Sąd z urzędu. Powód nie należy do osób nieporadnych, nie potrafiących należycie reprezentować swoich interesów w postępowaniu sądowym. Jest osobą prowadzącą działalność gospodarczą, musi więc posiadać odpowiednie zdolności organizacyjne czy też umiejętności w zakresie załatwiania spraw urzędowych. Nie zdecydował się na ustanowienie w niniejszym postępowaniu pełnomocnika procesowego. Sam składał pisma procesowe, które były zredagowane poprawnie. Zachowywał terminy procesowe. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy uznał, że powód posiada wystarczające kompetencje do występowania w sprawie sądowej samodzielnie, bez wsparcia ze strony Sądu.

W treści apelacji skarżący przyznał, że w trakcie rozprawy Sąd wspomniał o możliwości przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność potwierdzenia wysokości poniesionej szkody. T. S. z tej sugestii jednak nie skorzystał i nie zwrócił się o przeprowadzenie wspomnianego dowodu. Jego zatem obarczają konsekwencje procesowe braku inicjatywy dowodowej. Oczekiwania skarżącego, że Sąd udzieli pouczeń, iż przedstawione przez stronę dowody uważa za niewystarczające - nie są niczym usprawiedliwione. Udzielanie stronie przez Sąd tego rodzaju informacji przed zamknięciem rozprawy godziłoby w zasadę kontrydiktoryjności i w zasadę bezstronności sądu.

Z przytoczonych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną, na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc. Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego

w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 300 zł, określone stosownie do § 6 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r, poz. 490),

a także koszty dojazdu pełnomocnika na rozprawę apelacyjną w wysokości 192,23 zł, wynikającej z przemnożenia stawki kilometrowej (0,8358 zł) przez liczbę kilometrów (115 km x 2).

SSO Jarosław SSO Tomasz SSR Agnieszka Bujnowicz-

Pawlak Bajer Tomaszewska